

חברה

ריקוד של כוח סבל

מגיפה חדשה עימדת לפלוש אל רחבת הריקודים של החברה הישראלית - ריקוד הלימבו. ניצניה הראשונים הופיעו כבר השבוע במסיבת-יומ-הולדת שערכה אשת הוזהר המפורסמת, גילדה דורן-סולל, בי חזילתה שבקריית-אגון. לעיתונאים, סופרים, ואנשי ביהמה - ביניהם הנודיסט רוברט זלך - שהתאספו בדירה, על מנת לחגוג גם מלאות 9 שנים לשהותה של גילדה בארץ, היתה הזדמנות לנסות כוחם בריקוד. טכס דתי. ריקוד הלימבו, כמו ה-טוויסט, מבוסס על רקודי פולחן עתיקים. על גבי שני קני-במבוק ניצבים נמתח קנה

גילדה דורן-סולל - שילב א' ריקוד גב לאחור -

שלב ב' מעבר מתחת למוט -

שלב ג' צעד לגן העדן

שלישי במאוזן. כשמתחיל הקצב להשמע, על הרקודן לכופף גבו לאחור, לגרום עצמו צעד אחר צעד אל מעבר למוט. הוא עושה זאת על ידי כיפוף כפות רגליו לצדדים ושמיירת שתי המשקל בעזרת ידיו, אותן הוא מעביר קודם מעבר למוט. מוצאו של הלימבו הוא מטרנינדה, מולדת הקאליפסו. אלא שיותר משהוא ריקוד - הוא כהנה מבחן של כוח-סבל. תחילתו של הלימבו היתה בטקס-ידע שנערכו על-ידי ירדנים או קרובי משפחה ליד מיטתו של אדם גחוע. הרקודן, אחוז האכסטזה, היה מתחיל במחול הלימבו כשהעומדים סביב מנמיכים מדי פעם את המוט המאוזן. כל מעבר מוצלח מתחת למוט היה מקרב, לפי האמונה, את נשמתו של הגווע יותר ויותר לגן-העדן.

החלק הקשה ביותר בריקוד-פולחן זה היה כשהגיע המוט למרחק שלושים סנטימטר רים מהרקדן. אז היה על הרקודן להזהר פן יגע גופו במוט או בקרקע. נגיעה כזו פירושה שלפטר לא יהיה חלק בגן-העדן. כמו הולדה-החופ. כיום אינן לעצמי את ריקוד הלימבו כי שנחשב ליוצר הטוויסט. ציבוי (ארנסט אהנס) צ'קר (21), הפך אותו מריקוד פולחן מיסטי - לשגעון האמריקאי החדש. "לא רחוק היום", מנבאים יצרני ומפיצי התקליטים, "שמוטות ריקוד הלימבו ימלאו את חדרי הילדים כפי שעשו בזמנו חישובי ההולדה הופ".

משטרה המלחמה נמשכת

בבית משפט השלום טענו הצדדים כי להט. התביעה המשטרית ביקשה לשכנע את שופט השלום, שלמה רוזנפלד, כי שני ספרי הכיס, הנה בא הקברן המתוק והייתי כלבתו הפרטית של קולונל שולץ, הינם בי ביחנה חומר תועבה פורנוגרפי ועל כן יש להרשיע בדיון את מחבריהם, מדפיסיהם ומפיציהם.

לאחר שמיעת העדויות, זיכה השופט את מחברי הספר הקברן המתוק, הרשיע רק את מחברי כלבתו של שולץ. מעודדת ממחציתו של פסק-הדין, מיהרה להוציא שוב לשוק את הקברן המתוק, כשי על העטיפה החדשה הכתובת: הוחרם - וזכה על-ידי בית המשפט. כמו כן הוצא לשוק ספר חדש, שנשא את השם כלבתו של שולץ, ואת אותה תמונת שער, אם כי תוכנו שונה לחלוטין.

המשטרה, מאידך, קיבלה עידוד מחציו ה-שני של פסק-הדין, החליטה להפעיל את הצנזורה שלה לבדיקת ספרים נוספים. ביני-הם - סטאלג 13, הראשון בסידרת ה-סטאלגים, שהפצתו החלה לפני יותר משנ-תיים, וסטאלג 217.

קטעי הפורנוגרפיה שעליהם חתמך ה-משטרה מחארים כיצד מענות טילות סיס שבוי על-ידי קשירתו לעמוד ושריפת אש-כיו בבדלי סיגריות. כמו כן כולל אחד מ-שני הספרים תאור פרברסי כיצד מאלצת קצינה לטבית שבוי צרפתי לביא במגע עם אחת החיילות, על רחבת המיסדרים.

קציני מדור-סימיומטר תפסו כקורבן מוכר ספרים משומשים, בעל דוכן קטן בתחנה המרכזית, החרימו מחנותו את סטאלג 13 וסטאלג 217, הגישו נגדו תבי-עה נסיונית.

נגד פעולה זו מחה מוכר הספרים, ש-שוחרר בערבות של 100 לירות, לאחר ש-שנלקחה ממנו תביעת אצבעותיו. "אני לא מבין", טען, "אני בסך הכל מוכר ספרים. האם אני צריך לקרוא את כל הספרים ש-אצלי בחנות ולהחליט לכדי האם הכ-פור-נוגרפיים?".

משפט צדק צרוך

עובדי לישכת-הסעד התלאביבית הכירו היטב את יחיה אטיאס. כי מאז הגיע לתל-אביב, ממקום מגוריו הקודם בחצור, הפך לאחד מאותם המטופלים הנאלצים לחיות מקופות הקרנות הסוציאליות.

גר הצורף, עולה חדש, עם משפחתו, היו נחרדים. צירוף עץ הבור. בשכונה תלאביבית דרומית היה לו ארגז עץ גדול, ובו שיכן את אשתו וששת ילדיו. מי הגשמים בחורף היו דולפים מן הגג, מחלתים דרך הריצפה אל תוך בור הביוב המצחין עליו הוקם הצריף. בקיץ היו עכברושים עולים מן ה-בור, משוטטים ועושים בצריף כבשלהם.

עד שיום אחד החלט יחיה לעשות מע-שה של יאוש. הוא נטל שלושה מילדיו, הביאם ללישכת-הסעד. "כאן הם ישאר עד שתנו לי בית", הודיע לעובדי, והפקיר את ילדיו על שמיכה שפרש על הארץ. המשטרה מצאה אותו מיד. בניגוד לליש-כת-הסעד, היתה פעולתה מהירה, ותוך ימים אחדים הבא יחיה למשפט. הוא לא כפר באשמה, סיפר לשופט כי נאלץ לעבור לתלאביב על-מנת למצא מעט עבודה כי צורף, אולם לא יכול היה להמשיך ולגדל את בניו בתנאי-הזעה אלה.

פטיש המשפט ירד על ראשו במהלומה. שופט-השלום חיים נחמני הרשיעו, גזר עליו ארבעה חודשי מאסר ממש. שארה סוציאלית. אדם נוסף שנחרד מפסק-דין זה, היה עורך-הדין התלאביבי אברהם פישמן. "אם נמצא פסול בכך שה-איש עזב את ילדיו מתוך יאוש", אמר, "הרי שעתה בא החוק ומאלצו לנטוש או-חם שוב ללא מפרנס". הוא קיבל על עצמו לטפל בעניין, הגיש עירעור לבית-המשפט המחוזי.

"עלידי כך השיג החוק את ההפך מ-מטרתו", נאמר בכתב העיועור. "כי עתה סובלים הילדים, באין מל שיתן להם גם את המעט שהיה להם קודם, והם נידונים לחרפת רעב ממש. לא זו הדרך להוציא אביונים מדלותם". שופטי בית-המשפט המחוזי עיינו שנית בפרוטוקול הדיון. "השאלה שלפנינו היא כמובן שאלה סוציאלית בראש ובראשונה", קבעו בפסק-דינם המפורט, בו החליטו ל-בטל את עונש המאסר של יחיה, החליפוהו במאסר-על-תנאי.

הווי

מישמר החופים: בטבריה, התי-רחצו שני שוטרים תלאביביים בכנירת כש-הם לבושים בתחנותים לבדו, היכו וקיללו שוטר טברייני שבא לעצורם בעקבות תלונת אחת השכנות. החיה שבארב: בנהריה, התי-עוררה בתו של פרני זורה, בעל מועדון ל-לה, משנתה, נוכחה לדעת כי גנבים מס-חובבים בדירה בה ישנה לבדה, החלה נר-בחת במקום הכלבים, שנרדמו אף הם, הצ-ליחה להגיש בצורה זו את הפורצים.

דברי הימים: בירושלים, פירסם הצופה ידיעה, לפיה הוטמנה פצצה באחד הבתים בעיר, גרם להוצאת המשטרה, ש-גילתה לבסוף כי הידיעה נלקחה מהמדור בו מצטט העיתון ידיעות שהופיעו לפני 25 שנה.

ערום ועיריה: בבתי-ים, ביקש אחד המתרחצים לחסוך דמי-מלתחה, התפ-שט ערום על החוף, נעצר על-ידי פקחי-העיריה שהביאוהו למשטרה, נקנס בשלו-ש ש"ח ומש לירות.

אומז'בומוגמטיה: בירוחם, נע-צר צעיר שנהג לגנוב אוטובוסים של אגד, טען במשטרה כי איננו יכול להתחייב שלא לחזור על מעשיו מאחר ויש לו אלרגיה לא טובוסים.

אני רבי-החולב: בחיפה, טרב חושב העיר להפסיק לעבוד בשבת כפי ש-חיבובה דייני בית-הדין הרבני, בעקבות תלונת אשתו כי הדבר מפר את שלום-הבית, טען כי לא איכפת לו להפסיק לעבוד בשבת, אלא ש-בפרינציפ, אין הוא מוכן לקבל פקודות מאתו.

כבש ליום: כאחוזם, נגח כבש את רועהו, הפילו על הארץ חסר הכרה, ניצל את ההזדמנות כדי להוביל את העדר השדוד לכך גבול ירדן.

משפט חוזר: בתלאביב, הגיש עורך-דין עירעור על פסק-דין שנתן הוא עצמו חודשים אחדים קודם, שעה שכיחן עדיין כשופט-תעבורה באחת מערי הדרום. ההפצה חייבת להימנע: בי-חיפה, לא התייאש קרל גוזמן מפיטוריו מ-חברה להפצת-ספרים, המשיך להציג עצמו כמפיץ אותה חברה וישלשל את הכספים לכיסו, נעצר לבסוף על-ידי המשטרה.

התעלומה הבלשית שני

דוקטור, בבית-החולים שלך מתרח-שם דברים נוראים! צעקה מרים גרקה, כשהנא מנכה בכל כוחה להתגבר על התקפת ההיסטריה שלה. "מבית-החולים ש-לכם נעלמים החולים. אבא שלי נעלם! אתה מבין, אבא שלי!"

דוקטור יוסף קויש, מנהל בית-החולים איכילוב, ה-ה מוועזע עד עומק נפשו. בי-איננו יצללו דבריה של מרים - ידיתו משכבר - כבדיחה אכזרית. "הרגעי, בי-בקשה", אמר לבסוף, כאשר הבין כי לאף אחד אין חשך להתלוצץ. "כל זה אינו אלא אייבנה מוחלטת. הכל יחבור מיד". בכל זאת כלום לא התברר. הסצנה ה-מתוארת התרחשה ביום שישי, ה-31 בי-מאי, בשעות שלפנות ערב. למחרת בבוקר נתגלה אביה של מרים, מיכאל ספיר, על-גג ביתן נמור, צמוד לבניין הראשי של בית-החולים. בגולגלתו נתגלה שבר פתוח. גג הביתן, בן קומה אחת, שכן חמש קומות מתחת לחלון מחלק תירורגית ב-1, ממנה נעלם יום קודם לכן.

איש רבי-פעלים

יכאז ספיר אושפו במחלקה החירור-גית של בית-החולים איכילוב ב-19 בי-מאי. הוא הוכנס לבית-החולים לצורכי גי-תוח, הנחשב בעולם הרפואה כיום כניתוח של מהיבך - ניתוח-שבר. איש לא הצביע על סיבוכים נוספים. בי-משך שבוע הוא עבר את כל הבדיקות ה-דרושות, חיכה למועד הניתוח. ככל חולה אחר, פחד גם מיכאל מפני שולחן הניתוח חים - אך זהה לאותו פחד שבו לחן מפני מקדחו של רופא השנינים. עד גיל 69 כמד-עט לא ידע ספיר חולה. הוא היה ידוע כאדם תוסס ועייני, נסע מדי יום לצורכי-עבודתו לירושלים, ישב בישיבות גם בי-ערכים. כשה-ה חוזר לתלאביב, עוד הספיק ללכת עם אשתו לקונצרטים של התומורת-ההילהרמונית.

גם בבית-החולים היה לו מעמד מיוחד. כי מיכאל ספיר היה אחד האישים המוכרים בישראל. בשנים הראשונות לעצמאות ייצג את המדינה באחת מבירות אירופה הגדו-לות. הוא היה חבר הנהלת המפלגה הלי-בראלית ואיש רבי-פעלים באגודות תרבו-תיות למיניהן. מובן מאליו כי משפחתו, אחת המשפחות המיוחסות והנכבדות בארץ, עשתה הכל כדי להבטח לו טיפול נאות בבית-החולים. מדי-יום היו הסלפונים מצלצים בבית-החולים, כשבעלי משרות רמות במשרדים חשובים שואלים שלומו של החולה. הניתוח נערך ביום ראשון, ה-26 במאי, וכפי שאפשר היה לצפות מראש, עבר ללא כל תקלות. החולה החל מחלים בצעדים מהירים. לפי תחזית הרופאים היה עליו להשתחרר מבית-החולים לקראת השבת ה-קיוובה, או לכל המאוחר ביום ראשון. ה-משפחה כבר הומינה עבורו מקום בבית-הבראה, אליו יסע יחד עם אשתו, עם צאתו מבית-החולים.

הפתעה בשעה שש

יום הגורלי - יום שישי, ה-31 בי-מאי - התחיל בצורה שיגרתית. בשעה 11 בבוקר לא העיד דבר על הדראמה ה-עומדת להתרחש. באותה שעה ביקר את מיכאל בנג, המתגורר באחת מעיירות ה-גנב הרחוקות. לדברי הבן התנהלה השיחה סביב נושאים שיגרתיים ביותר. מיכאל גמר את מנת הפודינג שלו, ביקש מבנו לגשת למטבח ולשטוף במו ידיו את הסכיים בי-מים חמים. הוא טען שאין לו אמון בנקיון בבית-החולים.

זמן קצר לאחר מכן נפרד הבן מאביו. היה זה בערך ב-11.15. מאותו רגע החלו להתרחש דברים מזוירים וטראגיים בבניין הענק של בית-החולים, אף כי פרטים רבים מאותה שרשרת-אירועים נותרו עד היום בצל סימן-שאלה גדול. בני-משפחה אחרים של החולה, אשתו ר-בתו, הגיעו לביקור סמוך לשעה שש בי-ערב אותו יום. בתחילה היה בדעתם לבוא לביקור בשעות הצהריים, אך שינו את ה-מועד בגלל שתי סיבות. ראשית: סמוך ל-שעה 11 כבר ביקר אצלו בנו. שנית: בין חמש לשש נערך בחזרי החולים ביקור רופאים, ובני-המשפחה רצו לנצל זאת כדי

מסיבות מובנות, שוננו שמות החולה וכל בני משפחתו.